

Bemærkninger til lovforslaget

Der stilles forslag om ændring af socialforskningsinstituttets ledelsesstruktur, der i dag er præget af uklare kompetenceforhold og som følge heraf af ledelsesmæssige svagheder. Formålet med ændringerne er at opnå en afklaring og styrkelse af ledelsesforholdene med henblik på at skabe større handlekraft og uafhængighed i instituttet. Der er behov for, at forskningen på instituttet i højere grad omhandler nutidens og den nære fremtids problemer end hidtil, og der er særdeles meget brug for, at en væsentlig del af forskningsprogrammerne gennemføres og meddeles inden for kortere tidsfrister.

Socialministeriet indgik i januar 1983 aftale med konsulentfirmaet T. Bak-Jensen A/S om gennemførelse af en undersøgelse af instituttet. Undersøgelsen blev afsluttet i juni 1983 med afgivelse af en rapport.

Konsulentrapporten

Rapporten konkluderer, at den grundlæggende ide bag socialforskningsinstituttet, nemlig at kombinere generel videnopbygning med målrettet analyse- og rådgivningsvirksomhed, må betragtes som sund også i relation til fremtidens behov. En række svagheder har imidlertid udviklet sig således, at de i dag udgør en stadig trussel mod instituttets fremtid:

For det første er der ifølge rapporten en ledelsesmæssig afmagt, der underminerer handlekraften i instituttet som helhed. Den reelle indflydelse på, hvorhen instituttet skal bevæge sig aktivitetsmæssigt, er spredt ud på en række interessenter, herunder bl.a. instituttets interne udvalgstruktur samt eksterne finansieringskilder.

For det andet næres der ifølge rapporten fra forskellig side mistillid til aktiviteternes indhold og den effektivitet, hvormed de gennemføres.

For det tredje forringer ifølge rapporten uklare ledelsesforhold kombineret med dårlige samarbejdsforhold medarbejdernes motivation og daglige arbejdsbetingelser. Manglende retningslinier for prioritering af forskellige opgaver trækker i samme retning.

Rapporten mener, at udgangspunktet for en grundlæggende forbedring af instituttets fremtidige muligheder ligger i afklaring og styrkelse af ledelsesforholdene med henblik på at skabe fornyet handlekraft. Når en ny ledelsesstruktur er etableret, må der efter rapportens opfattelse, med udgangspunkt i et samarbejde mellem ledelse og medarbejdere, planlægges en række yderligere ændringer efter retningslinier nævnt i rapporten.

Rapportens forslag til ny ledelsesstruktur er følgende:

Der oprettes en snævert sammensat bestyrelse, og socialforskningsrådet bevares som et overordnet fagligt rådgivende organ. Instituttets videnskabelige aktiviteter opdeles i tre afdelinger, og til hver afdeling knyttes et forskningsudvalg udnævnt af socialforskningsrådet. Endvidere foreslås en ny stillingsstruktur, herunder mulighed for projektansættelse samt nye ansættelsesprocedurer.

Vurdering af konsulentrapporten

Planlægningsrådet for Forskningen, Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd, socialforskningsrådet og socialforskningsinstituttet udtalte sig i september 1983 over konsulentrapporten.

De tre råd er enige med rapporten i, at der er behov for ændringer vedrørende socialforskningsinstituttet, herunder en ændring af ledelsesforholdene med bl.a. etablering af en bestyrelse som overordnet styrende organ, men rådene foreslår dog alle en enklere ledelsesstruktur end rapporten. Socialforskningsinstituttet mener, at det hidtidige socialforskningsråd fortsat bør have den overordnede styring af instituttet. Rådene argumenterer for en ansættelsesprocedure der er mere i overensstemmelse med proceduren på andre forskningsinstitutter. Endvidere finder såvel rådene som instituttet rapportens forslag om projektansættelse for vidtgående.

Socialministeriet kan i princippet tilslutte sig de tre råds vurdering, at der er behov for en ændring af ledelsesforholdene m.v., herunder etablering af en bestyrelse som overordnet styrende organ. Ministeriet er enig med rådene i det ønskelige i en